

грецьку мову. Базувалась педагогіка Сковороди на основі його вчення про щастя. Він без заперечень вважається першим, хто запровадив ідею природного виховання в українській педагогіці. Визначною заслугою Сковороди, як педагога, було те, що він виступав за необхідність раннього пізнання «природи» дитиною і в залежності від цього формувати прийоми виховання. У вітчизняній педагогіці Григорій Савович вважається фундатором ідеї народності виховання, головним завданням якої, є служіння трудовому народу. Він був глибоко переконаний, що знання мають бути народним здобутком. Недаремно представники української інтелігенції називали мандрівного філософа українським Сократом.

ЕПІКУРЕЙСТВО СКОВОРОДИ

КОЦАН Ігор Дмитрович - доцент кафедри теорії та історії держави та права факультету № 1 ХНУВС, кандидат юридичних наук, доцент

У доповіді звернено увагу на зв'язок поглядів українського мислителя й Епікура. Епікурейство Сковороди, посилення на славетного грецького філософа в обґрунтуванні концепції щастя як внутрішнього спокою (атараксії), мали позитивне на той час значення. Торкаючись питань про зміст людського буття, Сковорода вважав, що неминучий фінал життя людини не страшний для того, хто прожив його чесно, має чисте сумління.

Проте не важко помітити і значну відмінність поглядів Епікура і Сковороди на щастя. Зокрема, прагнення до розумної насолоди життям як збереження себе від страждань, природна мрія людини про душевну рівновагу, за Сковородою, повинні «трудолюбієм утверджатися». Що ж до Епікура, то він проблему щастя не пов'язував з роллю праці в житті людини і суспільства в цілому.

Визначається, що у концепцію самопізнання і самовизначення людини було закладено гуманістичну ідею любові до людини, її духовної свободи. Ідея самопізнання, з акцентом на самозреченні, «сковородинівський аскетизм» були конфліктом із соціальною дійсністю, протестом проти феодално-кріпосницького рабства.

Особисте життя Сковороди, його живе й образне слово мали вплив і на сучасників, і на наступні покоління. Від Сковороди

бере свій початок нова українська література, нова філософська традиція – розгляд сенсу буття людини під кутом зору її внутрішньої свободи. Творчість Сковороди, його морально-естетичні ідеали не втратили своєї життєвої сили у наші дні. Ім'я філософа і поета-гуманіста не забуто. Сковорода застерігає нові покоління людей від можливих трагічних наслідків для майбутнього людства, якщо воно знехтує елементарними, виробленими протягом багатьох сторіч і відповідними людській природі моральними нормами співжиття, пробуджує в людей тверду впевненість у неминучості перемоги добра над злом.

ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА – ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛОСОФ

ЛОГВИНЕНКО Ігор Альбертович - завідувач кафедри теорії та історії держави і права факультету № 1 ХНУВС, кандидат історичних наук, доцент;

ЛОГВИНЕНКО Євгенія Сергіївна - викладач кафедри конституційного та міжнародного права факультету № 4 ХНУВС

У доповіді показані різні точки зору щодо філософії Г. С. Сковороди, висвітлено особливості його вчення. Проведено порівняння його особистості з грецьким філософом Сократом, який також за життя не видав жодної книги власних творів.

Зазначено, що особливістю філософії Сковороди є її багатогранність, вона охоплює усі сфери людського життя. Багато уваги мислитель приділив щастю та пошуку шляхів внутрішньої гармонії. За Г. Сковородою, шлях до щастя починається з пізнання себе і постійного внутрішнього духовного самовдосконалення. Зроблено висновки, що внутрішній світ, великий культурний та духовний рівень мислителя дозволяють назвати його щасливою людиною, яка досягла внутрішньої гармонії.

Разом з тим, зазначено, що філософські погляди видатного українського мислителя ще потребують дослідження і в не далекому майбутньому світ вкотре переконається у глибині та багатогранності його таланту.